

'Ankara Manzarası' Tablosu Eđitim Paketi

Hollanda Kraliyeti

RIJKS MUSEUM

'Ankara Manzarası' Tablosu Hakkında

Anonim

Tuval Üzerine Yağlı
Boya

117 x 198 cm

Rijksmuseum,
Amsterdam

Tarihçe

Hollanda Amsterdam Rijksmuseum envanterine kayıtlı Ankara Manzarası tablosunun uzun yıllar Halep manzarası olduğu düşünülmüştür. Ancak Prof. Dr. Semavi Eyice, 1972'de yayımlanan 'Ankara'nın Eski Bir Resmi' adlı eserinde resmin Ankara'ya ait olduğunu ortaya koymuştur. Eyice'nin çalışmasıyla birlikte eser, Ankara kent çalışmalarına katkı sağlayabilecek çok önemli bir belge olarak akademik alanda kabul görmüştür. Resmin Ankara'ya ait olduğunun belirlenmesindeki en büyük etkenlerden biri, tablonun sağ alt kenarında yer alan, belli bir işlemde geçmekte olduğu anlaşılan çok sayıda Ankara Keçisidir.

Alt ve üst olmak üzere iki ayrı kompozisyonda ele alınan resimde, üst kısımda Ankara dönemin yapıları ve mekanlarıyla birlikte tasvir edilirken , alt kısımda Ankara'nın çarşısından ve şehir hayatından çeşitli sahneler yer almaktadır. Sof feraceli kadınlar, dokuma tezgahında dokunan yünler, tüccarlar ve Ankara'dan mal götüren bir kervanın görüntüsüyle Ankara'nın tarihinde tiftik ticaretinin ve sof dokumacılığının önemini gözler önüne seren bu tablo, ressamı bilinmese de bir Avrupalının bakışıyla Ankara'yı topografik özellikleriyle olduğu kadar, tiftiğe dayalı sanayii ve ticari hayatıyla da canlı bir şekilde yansıtmaktadır.

Ankara Manzarası'nı Ankara'ya ve bu tabloyu merak edenlerle bir araya getirmek uzun çabaların sonunda, Koç Üniversitesi Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin (VEKAM), Rahmi M. Koç Müzesi'nde açtığı "Tarihi dokumak: Bir Kentin Gizemi Sof" (11 Mayıs -16 Eylül 2018) sergisi sırasında mümkün olmuştur. Sergi sonrası Hollanda Büyükelçiliği ve Rahmi M. Koç Müzesi'nin girişimleri ile tablonun 2 yıl daha Rahmi M. Koç Müzesi'nde sergilenmesi, Rijksmuseum tarafından onaylanmıştır.

YAPILAR

Ankara tarihinde önemli yeri olan ve günümüze kadar ulaşmış bir çok yapı Ankara Manzarası tablosunda yer almaktadır. Bu yapılar arasında cami, bedesten, hamam, köprü gibi bir çok farklı örnekler bulunmaktadır.

Ankara Manzarası tablosunda dikkat çeken bazı yapılar şunlar; İğneli Belkıs Camii, Cenabı Ahmet Paşa Hamamı, Julian Sütunu, Osman Fazıl Paşa Türbesi, Hacı Bayram türbesi, Augustus Tapınağı, Hacı Bayram Camii, Cenabı Ahmet Paşa Camii, Hocapaşa(Kuyulu)Camii, Hallaç Mahmud Mescidi, Hıdırlık Tepesi, Çukurhan, Çengelhan, Kızıley Türbesi, Hisar Kapısı, Akkale, İçsur, Alaaddin Camii, Kurşunluhan, Safranhan, Mahmut Paşa Bedesteni, Kurşunlu Camii, Karacabey Hamamı, Namazgah Tepesi.

TİFTİKÇİLİK

Boyama işliğinin hemen yanında yünlerin hallaçlar tarafından kabartıldığını ve bir adamın yün tarttığını görüyoruz. Bir sonraki ışikte kirman ile yünlere eğirme işlemi yapan insanların olduğunu, sonraki aşamada ise işlemlerden sonra ortaya çıkan kumaşların satılmak üzere sergilendiği dükkanları ve müşterileri görüyoruz.

Tablonun Ankara'yı anlattığının en büyük kanıtı tablonun sağ alt köşesinde yer alan ve tiftik elde etmek için kırkımı yapılan Ankara Keçisi'dir. Tiftik; dayanıklı, parlak, elastik, zararlı güneş ışınlarını geçirmeyen, ısıya dayanıklı, nem çekebilme, , yüksek yalıtım özelliğine sahip, kolay boyanabilen, düzgün ve kaygan yapısı nedeniyle kolay kirlenmeyen değerli bir tekstil ham maddesi ve doğal elyafıdır.

Keçilerin hemen yanında yer alan odada dokuma işlemi yapılmaktadır. Dokuma işliğinin hemen yanında keçilerden kesilen yünlerin bitkilerden elde edilen boylarla kaynatılarak renklendirildiğini görüyoruz.

ANKARA MANZARASI TABLOSU ETKİNLİKLERİ İLE HEDEFLenen KAZANIMLAR

	1.SINIF	2.SINIF	3.SINIF	4.SINIF	5.SINIF	6.SINIF
HAYAT BİLGİSİ	<ul style="list-style-type: none"> • Yakın çevresindeki tarihi, doğal ve turistik yerleri tarif eder. • Ülkemizde farklı kültürden insanlarla bir arada yaşadığını fark eder. • Ülkemizin genel özelliklerini tanır. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yakın çevresinde-deki kültürel miras öğelerini araştırır. • Ülkemizde farklı kültürden insanlarla bir arada yaşadığını fark eder. • Yakın çevresinde yapılan üretim faaliyetlerini gözlemler. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yakın çevresinde yer alan tarihi, doğal ve turistik yerlerin özelliklerini tanır. 			
GÖRSEL SANATLAR	<ul style="list-style-type: none"> • Sanatın kültürün bir parçası olduğunu fark eder. • Müze , sanat galerisi,sanatçı atölyesi , ören yeri vb. ile ilgili izlenimleri sağlar. • Sanat eserinin biçimsel özelliklerini sağlar. • Sanat eserleri arasındaki farklılıkları açıklar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Türk kültürüne ait mimari elemanları açıklar. • Sanat eserlerindeki farklı kültürlere ait motifleri açıklar. • Geleneksel Türk sanatlarından örnekler verir. • Müze , sanat galerisi,sanatçı atölyesi , ören yeri vb. ile ilgili izlenimleri sağlar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sanat eserleri ile geleneksel sanatların farklı kültürleri ve dönemleri nasıl yansıttığını açıklar. • Kendi kültürüne ve diğer kültürlere ait sanat eserleri karşılaştırır. • Yerel kültüre ait motifleri fark eder. • İncelediği sanat eseri hakkındaki yargısını ifade eder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Türk kültürüne ve diğer kültürlere ait mimari yapıların belirgin özelliklerini karşılaştırır. • Farklı kültürlerde yapılmış sanat eserlerinin özelliklerini kavrar. 		
SOSYAL BİLGİLER				<ul style="list-style-type: none"> • Ailesi ve çevresinde ki milli kültürü yansıtan öğeleri araştırarak örnek verir. • Çevresinde ki herhangi bir yerin konumu ile ilgili çıkarımlar da bulunur. 	<ul style="list-style-type: none"> • Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihi mekan-ları , nesnelere ve eserleri tanır. • Kültürel öğeler-in , insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder. 	

ANKARA MANZARASI TABLOSU ETKİNLİKLERİ İLE HEDEFLenen KAZANIMLAR

					<ul style="list-style-type: none"> Günlük yaşamdaki kültür tarihi gelişimi ölçer. 	
HALK KÜLTÜRÜ					<ul style="list-style-type: none"> Müzelerin kuşaklar arası iletişim ve kültür aktarımı sağlanmasındaki önemi kavrar. Kültürel mirası benimseme ve koruma konusunda duyarlı olur. 	<ul style="list-style-type: none"> Geleneksel tarım ve hayvancılığı sosyal çevresinde araştırır. Kültürel öğelerin toplanması , korunması ve müzeleştirilmesinin önemini kavrar. Kültürel mirası benimseme ve korumada duyarlı olur.
ŞEHİRİMİZ					<ul style="list-style-type: none"> Şehri meydana getiren unsurlardan yola çıkarak şehrin ne olduğunu bilir. Medeniyete yön vermiş şehirleri araştırır. Şehirdeki sosyal yaşamı fark eder. Yaşadığı şehir-deki insan doğa etkileşimini açıklar. Şehrin gelişiminde etkili olan ekonomik unsurların önemini kavrar. Yaşadığı şehrin kültür ve sanat imkanlarını bilir. Yaşadığı şehrin tarihi ve kültürel mekanlarını inceler. 	<ul style="list-style-type: none"> Şehri meydana getiren unsurlardan yola çıkarak şehrin ne olduğunu bilir. Medeniyete yön vermiş şehirleri araştırır. Şehirdeki sosyal yaşamı fark eder. Yaşadığı şehir-deki insan doğa etkileşimini açıklar. Şehrin gelişiminde etkili olan ekonomik unsurların önemini kavrar. Yaşadığı şehrin kültür ve sanat imkanlarını bilir. Yaşadığı şehrin tarihi ve kültürel mekanlarını inceler.

Etkinlik Planlama

Öğrencileriniz için “Ankara Manzarası” tablosu ile ilgili etkinlik planı yapmak istiyorsanız; müzeye gelmeden önce lütfen (0312) 309 68 00 numaralı telefonda müze eğitimcisi ile görüşerek rezervasyon yaptırıp, etkinlik yapacağınıza dair bilgi veriniz.

Değişiklikler

Eğer ziyaretiniz ertelenir veya iptal olursa lütfen mümkün olan en kısa zamanda danışmaya haber veriniz.

Öğrenci ve öğretmen sayısı

Her on öğrenci için bir öğretmen getirmenizi öneriyoruz. Bu öğretmenlerimizden giriş ücreti alınmayacaktır.

Müze kuralları

- Öğrencilerinizi ziyaret boyunca yalnız bırakmamanızı önemle rica ediyoruz.
- Lütfen, öğrencilerinize objelerin ellenmemesi gerektiğini, bariyerleri geçmeleri veya bariyerlerin üzerinden uzanarak objelere dokunmalarının, koşmak ve bağırmanın müzeye uygun davranışlar olmadığını anlatınız.

Müze giriş

- Müzeye grup halinde ve müze kurallarının bilincinde olarak giriş yaparsanız müze ziyaretleriniz daha verimli geçecektir.
- Lütfen bilet gişesine geldiğinizde grubunuzdaki öğrenci ve yetişkin sayısını belirlemiş, bilet ücretini hazırlamış olarak geliniz.

Müze Eğitimi Planlama

Öğrencilerinizle birlikte “Ankara Manzarası” tablosu ekseninde yapacağınız etkinliğin hem verimli hem de eğlenceli olması adına 3 aşamadan oluşan ve birbirini olumlu yönde etkileyen süreçleri tamamlamanızı tavsiye ederiz.

Müze Öncesi

- Sınıfta öğrencilerin Ankara şehri hakkındaki düşünceleri ve bilgilerini ortaya çıkarmak amacıyla çeşitli sorular sorulabilir ya da Etkinlik-1’in 1. Kısmı yapılabilir.
- Sınıfta her öğrencinin getirdiği nesnelere Ankara’yı anlatan bir sergi oluşturulabilir. Bu nesnelerin neden Ankara’yı temsil ettiği konusunda sunum yapmaları sağlanabilir.
- Her öğrenci Ankara’nın resmini yapabilir.

Müzedede

- Öncelikle “Ankara Manzarası” tablosu incelenir, öğrencilere çeşitli sorular sorularak tabloyu yakından tanımaları sağlanır.
- Öğrencilere Etkinlik – 1’in 2. kısmındaki gibi eleştirel düşüncelerini sağlayacak sorular sorulabilir.
- Tablonun bulunduğu alanda tablodan yola çıkarak drama çalışmaları yapılabilir.
- Tablodan yola çıkarak öğrencilerin hikaye oluşturmaları istenip yaratıcı yazma etkinliği yapılabilir.
- Tabloda yer alan meslek kolunda kullanılan aletlerin isimleri ile eşleştirme etkinliği yapılabilir.
- Tablodaki meslek kolunda kullanılan aletleri öğrencilerin müzede bulmaları için ara-bul etkinliği yapılabilir.

Müze Sonrası

- Öğrencilerin etkinlik ile ilgili duygu düşüncelerini ifade etmeleri istenebilir.
- Öğrencilerin tablodaki bir karakter olarak geçmişten günümüze mektup yazmaları istenip yaratıcı yazma çalışması yapılabilir.
- Sınıfta Etkinlik-4'teki bulmaca yapılabilir.
- Tabloda yer alan binalardan günümüze kadar ulaşmış olanları ziyaret edilebilir.
- Sof kumaşının üretim süreci ve basamakları ile ilgili Etkinlik-3 yapılabilir.

ETKİNLİKLER

ETKİNLİK - 1

Ankara deyince aklınıza gelen

Hayvanlar	Yapılar	Meslekler

“Ankara Manzarası” yaklaşık 300 yıl önce yapılmış , ressamı bilinmeyen Ankara'nın resmedildiği en eski tablodur. “Ankara Manzarası” Tablosu'nu dikkatlice inceleyin ve aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Ressam tabloda Ankara'nın hangi özelliğini anlatmak istemiş olabilir?
2. Tablonun en dikkat çekici bölümü hangisidir?
3. Sence tabloda eksik var mı? Varsa nedir?
4. Tabloda resmedilmiş insanların duyguları nedir?

ETKİNLİK -2

Tiftikçilik; Keçi'nin yününi çeşitli işlemlerden geçirerek ürünlerin elde edildiği meslek koludur. Bu mesleği yaparken kullanılan bazı aletleri müzemizde görebilirsin.

Bu aletlerin resimlerini isimlerinin altına çiz.

Makas

Kırman

Çıkrık

Tarak

Dokuma Tezgahı

ETKİNLİK - 3

Sof; Ankara Keçisinin yünlerinin işlemlerden geçerek kumaşa dönüşmüş halidir. Keçi yününün insan üstüne kıyafet olana kadar geçirdiği işlemleri sıralayın.

BOYAMA

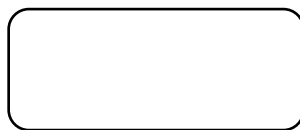
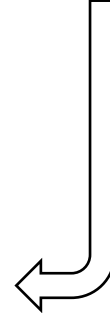
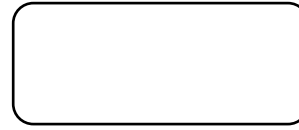
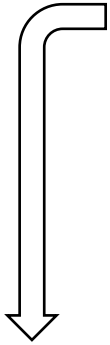
EĞİRME

YIKAMA

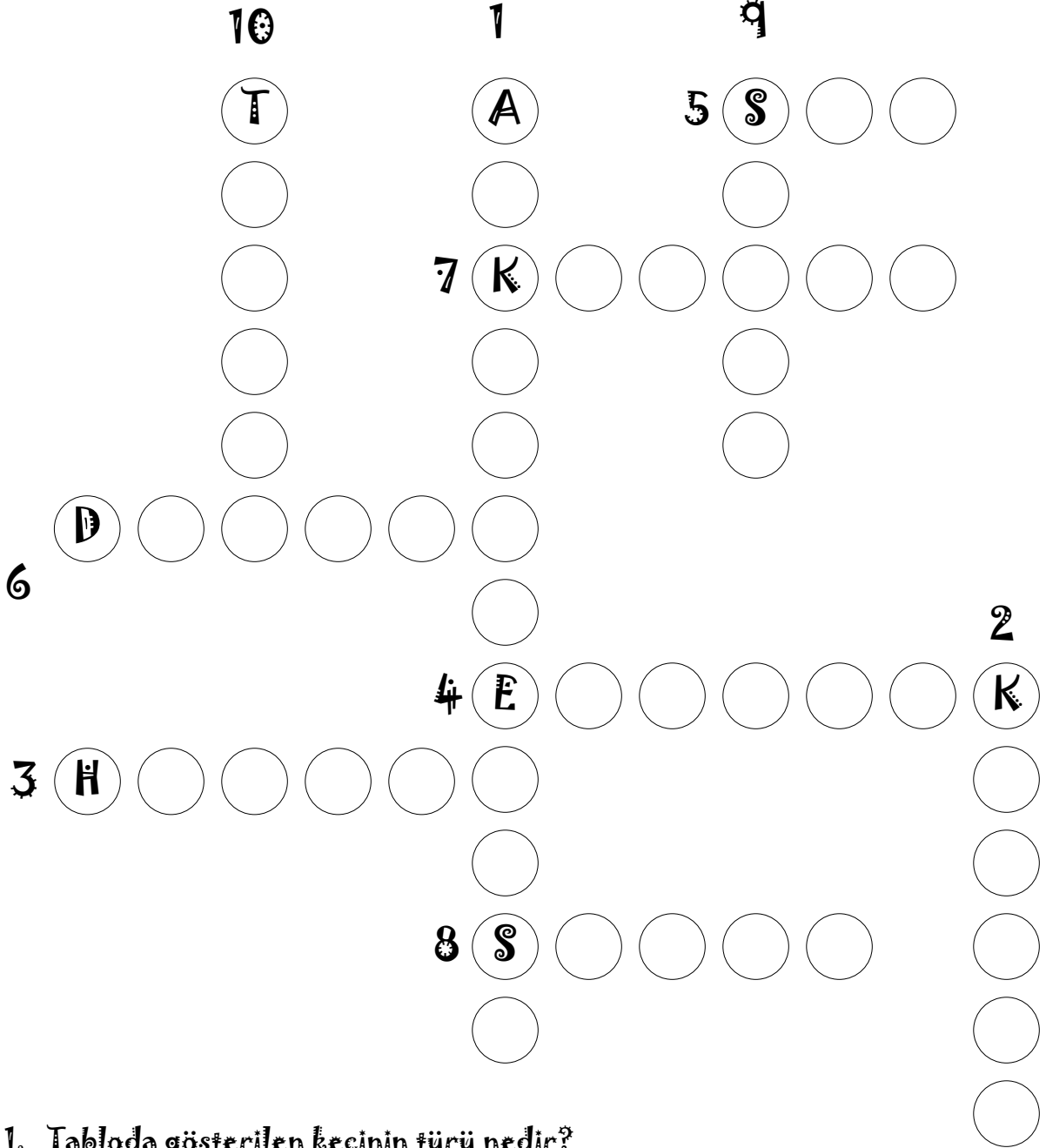
TARTIM

DOKUMA

KIRKIM

ETKİNLİK - 4

1. Tabloda gösterilen keçinin türü nedir?
2. Keçinin yünlerini kesme işine ne ad verilir?
3. Yünü tokmak v.b. araçlarla kabartma işlemi yapan kimse.
4. Yünü bükerek ip haline getirmek.
5. Tablodaki kadınların giydiği feracelerin kumaş türü.
6. İpliklerden çeşitli örgü teknikleri kullanarak kumaş elde etme.
7. Yünü bükerek ip haline getiren dört kanatlı alet.
8. Makasın diğer adı.
9. Eğrilmek için temizlenmiş taranmış yumak biçiminde yün.
10. Moher.

Sözlük

Çıkrık: Yün kıl ve pamuğu iplik durumuna getirmek için kullanılan araç.

Ditmek: Yünü tellere ayırarak kabartmak.

Dokuma: İplerin çeşitli tekniklerle kumaşa dönüştürülmesi.

Eğirmek: Yünü iplik durumuna getirme işi.

Hallaç: Yünü bazı araçlarla kabartma işini yapan kişi.

İplik: Pamuk, keten, yün, ipek, naylon vb. dokuma maddelerinin uzun, ince liflerinden her biri.

Kırkım: Keçilerin yünlerinin kesilmesi.

Kirman / Kirmen: Yünü bükerek ipe dönüştüren ahşap araç.

Makas (Sındı): Bir eksen çevresinde dönebilecek biçimde çapraz eklemiş , birbirine bakan yüzleri keskin iki çelik lamadan oluşmuş, arasına yerleştirilen herhangi bir şeyi kesmeye yarayan araç.

Örgü: Tek bir ipliğin , tuğ ya da şiş gibi araçlar kullanılarak defalarca kendi üzerinde kıvrılıp bükülerek değişik tür ilmeklerle tutturulması işlemi ve bu yolla elde edilen ürün.

Sof: Tiftik ipliği ile dokunan değerli kumaş.

Sümek: Egrilmek için temizlenmiş , taranmış , yumak biçiminde yün.

Tarak: Dokuma tezgahında ipleri sıkıştırmak için kullanılan yassı bir ağaç sapa oturtulmuş dişli demirden oluşan araç.

Tiftik: Ankara Keçisi'nin ince, yumuşak, parlak yünü.

Yün: Koyunun vücudunu örten lifli yapı.